

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Johan De Mol

tegen

Het Laatste Nieuws en Jan Segers

Met een mail van 12 april 2018 dient de heer Johan De Mol een klacht in tegen Het Laatste Nieuws en journalist Jan Segers. Aanleiding is een artikel van 12 april 2018 onder de titel *Onze opinie. Levensgevaarlijk*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws en journalist Jan Segers antwoorden met een brief van 18 juni, waarop Johan De Mol repliceert met een brief van 17 juli 2018.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 4 oktober 2018. Johan De Mol als klager en Edwin Ceulebroeck voor Het Laatste Nieuws woonden de hoorzitting bij.

DE FEITEN

De klacht gaat over een opiniebijdrage die klager op de korrel neemt. De zoon van klager kreeg een boete omdat hij op een gevaarlijke steenweg tegen de richting in fietste. Klager raadde hem aan om de boete niet te betalen maar aan te vechten voor de rechtbank.

Klager is verkeersdeskundige aan de UGent. Volgens het opiniestuk vult hij zijn rol als academicus bizar in, omdat men van een academicus zou verwachten dat hij zijn expertise ten dienste stelt van samenleving en beleid, en niet gebruikt om wetten en regels actief te ondermijnen, ook al lijken ze onzinnig en gevaarlijk. De journalist schrijft dat klager andere fietsers oproept om de verkeersinrichting aan hun laars te lappen als hen dat veiliger lijkt, en om hun boete aan te vechten bij wijze van burgerlijke ongehoorzaamheid. Hij vraagt zich af waar het eindigt als elke deelnemer aan het verkeer zijn eigen reglement volgt in functie van zijn persoonlijke aanvoelen en hoopt dat niet al te veel fietsers gehoor geven aan de oproep van klager. Experts moeten de druk op het beleid verhogen door samen te werken, niet door in het verzet te gaan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat de journalist selectief is in zijn analyse en hem dingen verwijt die hij nooit gezegd heeft. Hij trekt zijn deskundigheid op onaanvaardbare manier in twijfel.

Klager vraagt zich af op welke feiten de journalist zich baseert. Hij heeft het proces-verbaal, de memorie van klager met 24 bijlagen en het vonnis niet gelezen en heeft klager niet gecontacteerd, wat andere journalisten wel gedaan hebben.

Klager beschrijft omstandig de gevaarlijke situatie op de steenweg en zegt dat er juridisch geen overtreding was op de plaats waar zijn zoon geverbaliseerd werd. De strook waar hij fietste is niet aangeduid als fietspad en is gelijk te stellen met een berm buiten de bebouwde

kom waar men mag fietsen, ook tegen de rijrichting. De politierechter volgde die analyse en sprak zijn zoon vrij bij gebrek aan bewijs. Toch suggereert de journalist een wetsovertreding.

Klager heeft nooit gepleit om wetten en regels naar eigen goeddunken te interpreteren of actief te ondermijnen, zoals de journalist schrijft. Hij heeft wel gezegd dat het beter is om gevaarlijke situaties te vermijden door een route te kiezen die geen gevaar oplevert. Veel verkeerssituaties zijn levensbedreigend en in zulke gevallen valt levensbehoud te verkiezen boven verkeersreglementen die een gevaarlijke infrastructuur ondersteunen.

Klager heeft fietsers niet opgeroepen om boetes aan te vechten bij wijze van burgerlijke ongehoorzaamheid. Maar in een rechtsstaat heeft wel iedereen het recht om een voorstel tot minnelijke schikking voor de rechtbank te betwisten. Dat heeft klager gedaan, niet meer en niet minder. En een foutief proces-verbaal betwisten is geen burgerlijke ongehoorzaamheid.

HET LAATSTE NIEUWS zegt dat de opiniebijdrage niet gaat over de situatie op de steenweg of het vonnis van de rechter, maar wel over de manier waarop klager het proces-verbaal van zijn zoon heeft aangepakt en de publieke uitspraken die hij daarover heeft gedaan.

De journalist baseert zich op uitspraken van klager op Twitter en in verschillende media, zoals in De Morgen, waar hij zei: *'Het verkeersreglement is bedoeld om elke weggebruiker veilig en vlot van punt A naar B te krijgen. Wanneer het reglement je verplicht om een erg risicovolle keuze te maken, dan mag je toch kiezen voor levensbehoud.'* Klager zegt dus dat men naar eigen aanvoelen wetten en regels mag overtreden als men dat nodig acht voor zijn veiligheid. De journalist verwoordt dat in zijn opinie als 'wetten en regels actief ondermijnen'.

Volgens hetzelfde artikel in De Morgen roept klager fietsers op om boetes die ze in zo'n geval oplopen aan te vechten voor de politierechter, om zo een maatschappelijk debat op gang te trekken. Klager bevestigt die uitspraken en heeft ze nergens ontkend of gecorrigeerd.

Het is die publieke oproep van klager die de journalist aan de kaak stelt. Hij ontkent niet dat iedereen het recht heeft om een minnelijke schikking te betwisten. Hij schrijft ook niet dat dat neerkomt op burgerlijke ongehoorzaamheid. Wat hem wel stoort is de publieke oproep van klager na het vonnis van de rechtbank om soortgelijke boetes aan te vechten als een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid. De journalist pleit voor samenwerking.

De journalist trekt de deskundigheid van klager niet in twijfel, wat hij ook expliciet schrijft in zijn bijdrage. Maar het is duidelijk dat er ook onder verkeersexperts en politierechters geen consensus bestaat over het standpunt van klager.

Als een journalist een opiniebijdrage schrijft over wat iemand elders gezegd heeft, is hij niet verplicht om de betrokkene vooraf te contacteren. Als dat zo zou zijn, zouden er wereldwijd nog weinig opinies verschijnen over Donald Trump, Lionel Messi of zelfs Charles Michel.

Het artikel is geen feitenrelaas, maar een opiniebijdrage, en dat is duidelijk voor de lezers. In een opiniebijdrage geniet de auteur een grote mate van vrijheid om niet alleen zijn mening te geven, maar ook om conclusies te trekken uit de gepresenteerde feiten en om die feiten te kwalificeren en van een eigen interpretatie te voorzien. Overdrijving, eigenzinnige belichting en een polemische of shockerende toon horen daarbij tot de gebruikelijke stijlmiddelen.

BESLISSING

De journalist becommentarieert in zijn opiniebijdrage niet de verkeersonveilige situatie op de steenweg, het proces-verbaal of de uitspraak van de rechter. Hij geeft wel zijn mening over de manier waarop klager met die dingen is omgegaan en over de publieke uitspraken die hij erover gedaan heeft.

Klager bevestigt zijn publieke uitspraak dat men mag kiezen voor levensbehoud als het reglement iemand verplicht om een erg risicovolle keuze te maken, en ook zijn oproep aan fietsers om in zulke gevallen boetes aan te vechten voor de rechtbank om zo een maatschappelijk debat op gang te brengen.

De journalist becommentarieert dat standpunt en die uitspraken met overdrijving, polemisch en provocerend. Daarmee begaat hij evenwel geen beroepsethische fout. De Raad verwijst in dat verband naar artikel 8 van de code dat bepaalt dat de journalist als auteur van een opiniebijdrage een grotere mate van vrijheid heeft om zijn mening te geven en om conclusies te trekken uit de feiten dan in zijn feitelijke berichtgeving.

De bijdrage is gepubliceerd in de dagelijkse rubriek *Onze opinie* op pagina twee van de krant. Het is voor de lezer duidelijk dat het gaat om een opiniebijdrage, zoals artikel 4 van de code voorschrijft.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 18 oktober 2018